

۲۰۹ ۵۸۶۵

تغییر و اجرای برنامه درسی

دکتر امیرحسین مه‌ی‌زاده

آییز

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش کند، موافقینگر قانونی قرار خواهد گرفت.

سرشناسه
مهدی زاده، امیرحسین. ۱۳۴۲-

عنوان و نام پدیدآور
تغییر و اجرای برنامه درسی / امیرحسین مهدی زاده.

مشخصات نشر
تهران: آبیژ، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری
۱۵۲ص.

شابک
978-964-970-677-1

ضغیت فهرست نویسی
فبیا

داشت
کتابنامه: ص. ۱۳۳.

یاد ست
نمایه.

وضوع
برنامه درسی -- تغییر

موضوع
Curriculum change

رده بندی نگره
LB۱۵۷۰:

رده بندی دیبی
۳۷۵/۰۰۱

شماره کتابشناسی
۶۰۹۵۷۳

آبیژ

تغییر و اجرای برنامه درسی

تألیف
دکتر امیرحسین مهدی زاده

ناشر
آبیژ

قطع
رقعی

نوبت چاپ
اول

تاریخ چاپ
۱۳۹۹

تیراژ
۲۰۰

صفحات
۱۵۲

تومان

شابک
۹۷۸-۹۶۴-۹۷۰-۶۷۷-۱

دفتر انتشارات
تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی نژاد غربی، پلاک ۲۱۵

تلفن
۶۶۵۶۸۰۹۶ - ۸

مرکز پخش کتابیران: تهران، خیابان لبافی نژاد، بین اردیبهشت و فروردین، پلاک ۲۳۸

تلفن: ۶۶۴۱۴۴۷۴ - ۶۶۴۱۴۵۱۵ - ۶۶۴۱۱۱۷۳ - ۶۶۴۹۴۴۰۹
WWW.Ketabiran.ir

فروش اینترنتی
WWW.Nakketab.com تاک کتاب سایت رسمی فروش کتاب آبیژ، نویسندگان و گهواره کتابیران

فهرست

مقدمه.....	۱
فصل اول: کلیات برنامه درسی.....	۱
هدف‌های رفتاری.....	۱
تعریف برنامه درسی.....	۱
عناصر برنامه درسی.....	۶
انواع سازماندهی برنامه درسی.....	۱۳
سؤالات فصل.....	۲۱
منابع.....	۲۱
فصل دوم: تغییر و اجرای برنامه درسی.....	۲۵
هدف‌های رفتاری.....	۲۵
تعریف تغییر برنامه درسی.....	۲۶
ضرورت و دلایل تغییر در برنامه درسی.....	۲۹
هدف تغییر برنامه درسی.....	۳۲
تاریخچه تغییرات برنامه درسی.....	۳۴
انواع تغییر برنامه درسی.....	۳۵
مراحل تغییر برنامه درسی.....	۴۰
پذیرش تغییر و نوآوری در برنامه درسی.....	۴۱
۱. فرهنگ برنامه درسی.....	۴۱
۲. ویژگی‌های پذیرندگان تغییر و نوآوری.....	۴۲
۳. ویژگی‌های تغییر و نوآوری.....	۴۳
۴. سیاست‌های محیط کلان پیرامون.....	۴۴

۴۴	اصول تغییر برنامه درسی
۴۵	اجرای برنامه درسی
۴۶	نظام‌های اجرای برنامه درسی
۳۴	پارادایم‌های اجرای برنامه درسی
۴۷	شیوه‌های اجرای برنامه درسی
۴۸	شرایط اجرای برنامه درسی
۵۰	عوامل مؤثر بر تغییر و اجرای برنامه درسی
۵۰	■ دانش‌آموز
۵۳	■ معلم
۵۶	■ مدیریت و رهبری مدرسه
۵۷	■ والدین دانش‌موزان
۵۸	■ جامعه محلی
۵۹	■ متخصصان دانشگاهی
۶۰	■ آموزش و پرورش
۶۱	عوامل مؤثر بر اجرای برنامه درسی
۶۲	رویکردهای حاکم بر تغییر و اجرای برنامه درسی
۷۳	سؤالات فصل
۷۴	منابع
۸۱	فصل سوم: الگوهای تغییر و اجرای برنامه درسی
۸۱	هدف‌های رفتاری
۸۱	الگوی پذیرش نگرانی محور
۸۳	الگوی تغییر سیستمی «باناتی»
۸۶	الگوی سه‌بعدی «راگ» در تغییر برنامه درسی
۸۷	الگوی موانع و مقاومت در برابر تغییر برنامه‌های درسی «زالتمن و دانکن»

۹۱	الگوی شرایط تغییر «ایلمی»
۹۳	الگوی عوامل مؤثر بر اجرای تغییر «فولن و استیگلبائور»
۹۴	الگوی تغییر آموزشی سیستم سه سطحی «فولن»
۹۶	الگوی تغییر برنامه درسی «کارسون»
۹۷	الگوی تغییر برنامه درسی «چنگ»
۱۰۲	الگوی ویژگی های تغییر «راجرز»
۱۰۴	الگوی اجرا و تغییر برنامه درسی «بن پرتز و ایلم»
۱۰۵	الگوی فوآد تغییر برنامه درسی «هولاک و زلوتولو»
۱۰۹	الگوی عمل سوار
۱۱۲	سؤالات فصل
۱۱۲	منابع
۱۱۵	فصل چهارم: ابزارهای تغییر و ابزار برای برنامه درسی
۱۱۵	هدف های رفتاری
۱۱۵	ابزار سنجش میزان آمادگی سازمان آموزشی برای تغییر برنامه درسی
۱۲۰	ابزار طراحی آموزشی (محتوای واحد درسی)
۱۲۱	ابزار اندازه گیری عوامل مؤثر بر اجرای تغییرات برنامه درسی
۱۲۶	ابزار ارزیابی اثربخشی برنامه های درسی و آموزشی
۱۲۸	ابزار موانع تغییر برنامه درسی
۱۳۱	ابزار نگرانی معلمان در مورد تغییر و اصلاحات برنامه درسی
۱۳۳	منابع
۱۳۵	نمایه

مقدمه

موضوع تعلیم و تربیت، یکی از مسائل مهم جوامع بشری است که همواره مورد توجه اندیشمندان و متفکران بوده و هست و بنا به اعتقاد کانت، آدمی چیزی جز آنچه تربیت از او می‌سازد، نیست. تعلیم و تربیت در هر سیستم آموزشی نیازمند برنامه درسی است. حوزه‌ای که به‌عنوان یکی از شاخه‌های علوم تربیتی اهمیت زیادی در جنبه‌های مختلف زندگی افراد دارد. نکته اساسی در برنامه درسی، ارتقای کارایی و اثربخشی نظام آموزشی می‌باشد. برنامه درسی تحت تأثیر متغیرهای گوناگونی قرار دارد و نیازمند آن است تا در هر برهه‌ای از زمان، مطابق با نیازهای جامعه تغییر نماید. اما تغییر و سرعین حال اجرای برنامه درسی همیشه با سوالات و ابهامات گسترده‌ای مواجه بوده و هست و عواملی وجود دارند تا به‌عنوان مانع، در مسیر تغییر و اجرای برنامه درسی خود انسان‌دیند.

لذا یکی از عمده‌ترین دغدغه‌های برنامه‌ریزان درسی مباحث مربوط به تغییر و اجرای برنامه درسی است؛ موضوعی که در کتب علمی کمتری به آن پرداخته شده است. بر این اساس، رویکرد کتاب حاضر، برآوردن مباحث مربوط به تغییر و اجرای برنامه است که تدوین آن در چهار فصل صورت گرفته است. در فصل اول کتاب، با عنوان کلیات برنامه درسی، به تعریف برنامه درسی، عناصر و انواع سازماندهی برنامه درسی پرداخته شده است. در فصل دوم، با عنوان تغییر و اجرای برنامه درسی، تعریف تغییر برنامه درسی، ضرورت و دلایل تغییر در برنامه درسی، اهداف تغییر برنامه درسی، تاریخچه تغییرات برنامه درسی، انواع و اصول تغییر برنامه درسی و... مطرح شده است.

در فصل سوم کتاب، الگوهای تغییر و اجرای برنامه درسی از دید صاحب‌نظران مطرح گردیده است و برای این امر، الگوهایی نظیر الگوی پذیرش نگرانی‌محور، الگوی تغییر سیستمی «بانائی»، الگوی سه‌بعدی «راگ» در تغییر برنامه درسی، الگوی

شرایط تغییر «ایلی»، الگوی تغییر آموزشی سیستم سه سطحی «فولن»، الگوی تغییر برنامه درسی «چنگ»، الگوی عملی «شواب» و... عنوان شده است. در فصل چهارم، ابزارهای تغییر و اجرای برنامه درسی همچون ابزار سنجش میزان آمادگی سازمان آموزشی برای تغییر برنامه درسی، ابزار طراحی آموزشی (محتوای واحد درسی)، ابزار موانع تغییر برنامه درسی، ابزار نگرانی معلمان در مورد تغییر و اصلاحات برنامه درسی... معرفی شده‌اند.

این کتاب می‌تواند منبع مناسبی برای درس تغییر و اجرای برنامه درسی به‌میزان دو واحد درس جهت دانشجویان کارشناسی ارشد مطالعات برنامه درسی باشد. در اینجا لازم است از جناب آقای قارلقی، به‌خاطر زحمات بی‌شائبه ایشان بسیار سپاسگزار و قدردان باشم.

هرچند در تألیف این کتاب تا جای ممکن، سعی شده است تا اشتباهات کمتری از جانب مؤلف صورت گیرد، اما مطمئناً کاستی‌ها و ضعف‌هایی شامل مطالب موجود در کتاب می‌شود که امیدوارم اساتید و صاحب‌نظران محترم با ارائه نظرات سازنده خود به بهتر شدن مطالب کتاب در چاپ بعدی، کمک نمایند.

دکتر ام‌حسین مهدی‌زاده

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

سده اسلامپور